

Liperi

Kulttuurin virtaa Liperissä

- Liperin perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma

Sisällys

1. Kulttuurikasvatus osana uutta opetussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa.....	3
2. Liperin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaprosessi.....	4
3. Kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisuuden tavoitteet.....	5
4. Kulttuurin virtaa - vuosisuunnitelman runko.....	6
5. Kulttuurimme moninaiset voimavarat.....	13
6. Kulttuurikasvatuksen ydinajatuksia.....	14

1. Kulttuurikasvatus osana uutta opetussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa

”Kulttuurin virta” on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen kulttuurikasvatussuunnitelma, väline tasa-arvoiseen ja saavutettavaan kulttuuriin. Kulttuurin virta toimii työkaluna erilaisten kulttuuri- ja taidesisältöjen tuomiseksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen arkeen.

Kulttuurin virralla kulkeminen kasvattaa lasten ja nuorten kulttuurista yleissivistystä, tukee kulttuuri-identiteetin muodostumista, vahvistaa luovuutta, mielikuvitusta ja itsetuntoa. Samalla kulttuurin moninaisuus tulee tutuksi. Se antaa rohkeutta kohdata uusia taidemuotoja sekä liikkua ennakkoluulottomasti taiteen ja kulttuurin rajapinnoilla.

Liperin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmassa lapsia rohkaistaan luovuuteen ja taiteelliseen ilmaisuun mm. musiikin, kuvan, tanssin, draaman, kädentaitojen ja kirjallisuuden avulla. Kulttuurikasvatussuunnitelman kohderyhmänä ovat Liperin kunnan varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset 0 -vuotiaista esioppilaisiin sekä perusopetuksen oppilaat ensimmäisestä luokasta yhdeksänteen luokkaan asti. Tämä takaa jokaiselle lapselle ja nuorelle eheän, monimuotoisen ja tavoitteellisen kulttuurikasvatuspolun. Suunnitelma sisältää kulttuurin vähimmäisvaatimukset, jotka jokaisen liperiläisen lapsen ja nuoren tulisi vuosittain saada. Kulttuurin virta – suunnitelma kannustaa kulttuurin monipuoliseen käyttöön ja pyrkii näin antamaan vinkkejä myös omaehtoiseen kulttuuritoimintaan.

”Kulttuurin virta” kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisen mahdollistaa Pohjois- Karjalan lastenkulttuurin verkoston hankerahoitus. Tavoitteenamme on antaa jokaiselle lapselle mahdollisuus sukeltaa kulttuurin maailmaan!

14.8.2016 Liperissä

Liperin kunnan perusopetus ja varhaiskasvatus

2. Liperin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaprosessi

Kulttuurikasvatussuunnitelmaa tehdään ja toteutetaan Liperin kunnan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen vanhempien, lasten ja nuorten välisenä yhteistyönä. Tässä prosessissa lasten, nuorten ja vanhempien toiveet ja mielenkiinnonkohteet nousevat suunnittelun lähtökohdiksi.

Suunnitelman ohjausryhmänä toimivat Liperin kunnan perusopetuksesta Virpi Eronen ja Vuokko Pappinen, varhaiskasvatuksesta Sari Miinalainen, Joensuun seutukirjastosta Kirsi Nieminen ja vapaa-aikatoimesta Riitta Linkola.

Prosessin kulku:

1. Perusopetuksen kehittämistiimit ja varhaiskasvatuksen tiimi osallistavat lapset, nuoret ja vanhemmat mukaan seuraavan vuoden kulttuurikasvatussuunnitelman laadintaan. Ajatuksia kerätään tulevaa suunnitelmaa varten erilaisilla osallistavilla menetelmillä.
Ajankohta: maaliskuu - huhtikuu.
2. Ohjausryhmän jäsenet tuovat yksiköistä kootun materiaalin ohjausryhmän käsiteltäväksi. Materiaalin pohjalta kirjataan vuositavoitteet.
Ajankohta: toukokuu
3. Ohjausryhmä vastaa prosessikaavion mukaisesti suunnitelman teosta ja tiedottamisesta sekä vuosikohtaisen suunnitelman laatimisesta.
Ajankohta: elokuu.
4. Seuranta ja arviointia suoritetaan koko prosessin ajan.
Ajankohta: toukokuu - elokuu.

Kuva

1.

Kulttuurikasvatussuunnitelman

prosessi

3. Kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun tavoitteet

Kuva 2. Liperin kunnan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelman tavoitteet

4. Kulttuurin virtaa – vuosisuunnitelman runko

	Lasten ja nuorten sekä vanhempien tarpeet ja toiveet	Aihealue	Toteutustapa	Laaja-alainen oppiminen, tavoitteet	Muita kulttuuri- ja taiteenlajeja: ideoita, mahdollisuuksia
0-3 - vuotiaat		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Musiikki ❖ Media ❖ Kirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Konsertti syksyllä ❖ Elokuvaesitykset keväällä ❖ Satutunnit kirjastojen kanssa 	<p><i>Tarjotaan kulttuurisia kokemuksia sekä taide-elämyksiä. Herätetään mielenkiinto satujen ja kertomusten maailmaan.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu • Ajattelu ja oppimaan oppiminen 	<p>Toteutetaan vuorovuosin</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Musiikki: konsertti ❖ Teatterivierailu ❖ Kuvataide: värikylpy
4-5 - vuotiaat		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kirjallisuus ❖ Media ❖ Musiikki 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Satutunnit kirjastojen ❖ Elokuvaesitykset syksyllä ❖ Konsertti keväällä 	<p><i>Tarjotaan kulttuurisia kokemuksia ja taide-elämyksiä. Käsitellään ajankohtaisia teemoja median ja satujen keinoin. Herätellään oman ajattelun taitoja, pohditaan yhdessä lapsen elämän eri ilmiöitä.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yhteinen kulttuuritapahtuma, esim. Itsenäisyysjuhla ❖ Lapsen oikeuksien päivä ❖ Kotiseutumuseo vierailu

				<ul style="list-style-type: none"> • Monilukutaito, • Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Osallistuminen ja vaikuttaminen 	
Esiopetus	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kirjallisuus ❖ Musiikki ❖ Media ❖ Kirjallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Satutunnit kirjastojen kanssa ❖ Konsertti syksyllä ❖ Elokuvaesitykset keväällä ❖ Lähikirjastokäynnit syksyllä 	<p><i>Tarjotaan kulttuurisia kokemuksia ja taide-elämyksiä. Harjoitellaan kriittistä ajattelua ja pohditaan kulttuurisia ilmiöitä lapsen kanssa.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Monilukutaito, • Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Osallistuminen ja vaikuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Yhteinen kulttuuritapahtuma, esim. itsenäisyysjuhla ❖ Kotiseutumuseo-vierailu ❖ Sirkus ❖ Kirjastokortti kaikille ❖ Lapsen oikeuksien päivä 	
1. luokka	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Sanataide 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lähikirjastokäynti syksyllä 	<p><i>Tavoitteena tuoda lähikirjasto tutuksi ja</i></p>		

		ja kirjallisuus ❖ Musiikki ❖ Media ❖ Draama	❖ Konsertti syksyllä ❖ Elokvakerros keväällä ❖ Tanssi	<i>arkipäiväiseksi asiointipaikaksi. Lukemaan oppimisen tukeminen ja innostaminen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu Monilukutaito 	
2. luokka		❖ Kulttuuriympäristökasvatus ❖ Musiikki ❖ Draama	❖ Taiteilijatapaaminen syksyllä ❖ Musiikkiopiston soitinvierailu osassa kouluista keväällä ❖ Outokummun tanssiopiskelijat osassa kouluista keväällä	<i>Tutustuminen eri taiteenalojen ammattilaisiin. Mikä sai taiteilijan innostumaan aikanaan siitä, mitä nyt tekee. Innostaminen ja kipinän herättäminen harrastuksen aloittamiseen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu • Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden 	

				rakentaminen <ul style="list-style-type: none"> • Työelämätaidot ja yrittäjyys 	
3. luokka		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Musiikki ❖ Kuvataide 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Konsertti Carelia – salissa ❖ Vierailu taidemuseossa 	<i>Kokemus konsertissa käymisestä ja siitä nauttimisesta</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu • Monilukutaito 	
4. luokka		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kirjallisuus ❖ Arkkitehtuuri 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kirjavinkkaus syksyllä ❖ Tutustuminen lähikirkkoon keväällä 	<i>Lukemaan innostaminen ja uusien lukukokemusten löytäminen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lähikirjastokäynnit
5. luokka		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kulttuurihistoria 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vierailu lähimuseossa syksyllä 	<i>Tavoitteena tuoda oman alueen historiaa esille ja</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Tulevina vuosina verkkokirjaston

		❖ Draama	❖ Esittävä taide keväällä	<p><i>parempaan tietoisuuteen lapsille.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu • Osallistuminen, vaikuttaminen 	käyttö
6. luokka		❖ Kuvataide ❖ Media-kasvatus	❖ Vierailu lähinäyttelyssä syksyllä ❖ Oman elokuvan tekeminen keväällä	<p><i>Tutustutaan erilaisiin näyttelyihin ja niiden sisältöihin.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Monilukutaito • Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen • Työelämätaidot ja yrittäjyys • Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen 	❖ Tutustuminen taiteilijan työhön näyttelyissä tai -näyttelyt - elokuvan tekijän (ohjaaja, näyttelijä, tms.) vierailu
7. luokka		❖ Perinnehistoria	❖ Koululaisten leipäpäivä syksyllä	<i>Kokonaisuus, jossa esitellään, innostetaan ja</i>	

		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ympäristökasvatus ❖ Kuvataide ❖ Musiikki 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Kulttuurikierros Liperissä keväällä ❖ Vierailu taidemuseossa Joensuussa keväällä ❖ Pop On The Road- konsertti keväällä 	<p><i>osallistetaan osallistujia musiikin pariin. Ponnahduslauta musiikin harrastamisen aloittamiselle. Musiikillisia positiivisia kokemuksia.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu • Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen • Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen 	
8. luokka		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mediakasvatus ❖ Musiikki 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ajankohtainen elokuva Penttilä - salissa syksyllä ❖ Pop On The Road –konsertti keväällä 	<p><i>Tuoda esille kulttuurin monipuolisuutta elokuvan ja median avulla esille.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajattelu ja oppimaan 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Elokuva näytöksen järjestäminen koululla, elokuvateatterissa tai minä itse mediasisällön tuottajana. ❖ Näyttelijä-/ohjaajavierailu.

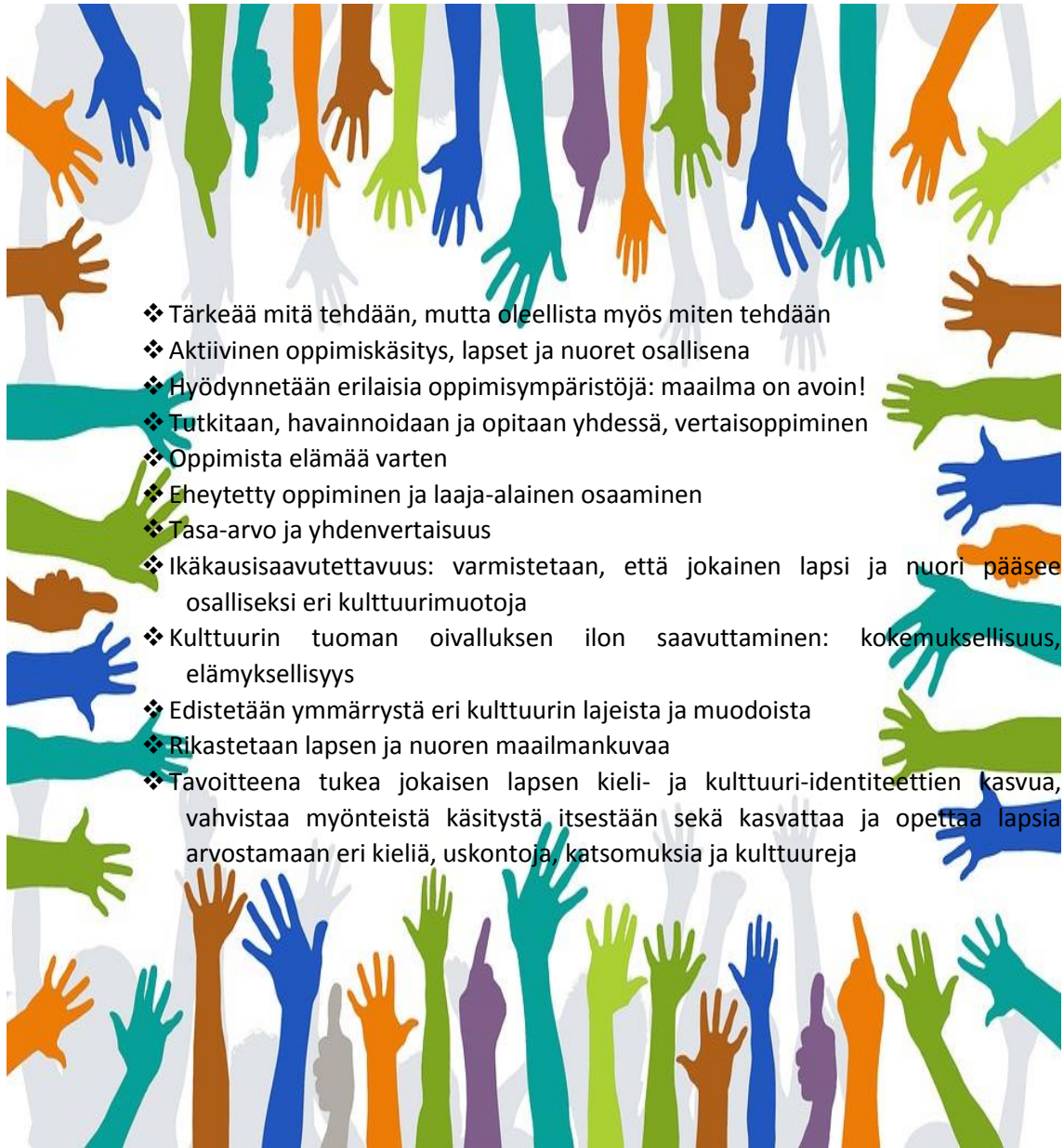
				oppiminen <ul style="list-style-type: none"> • Monilukutaito • Osallistuminen, vaikuttaminen 	❖ Taidetestaajat-hanke
9. luokka		❖ Esittävä taide ❖ Musiikki	❖ Teatterivierailu Joensuuhun tai ammattiteatterin tai sirkusryhmän vierailu omalla koululla syksyllä ❖ Pop On The Road –konsertti keväällä	<i>Päästä osallistumaan tai olla osallisena esittävän taiteen kokonaisuutta. Kulttuurin monipuolisuuden esille tuominen. Nähdä, kokea tai tuottaa itse sisältöjä esittävään taiteeseen.</i> <ul style="list-style-type: none"> • Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen • Ajattelu ja oppimaan oppiminen • Kulttuurinen osaaminen, vuoro-vaikutus ja ilmaisu 	

5. Kulttuurimme moninaiset voimavarat

Liperin kunnan omat kulttuuritoimijat

- Museot: Liperin Maaseutumuseo, Automuseo ja Paloaukean museo, Komperon museo ja Parviaisen kotimuseo
- Kirjastot
- Kulttuuriyhdistykset, esimerkkitahtoja:
 - Laulu-yhdistys Divina Musica ry
 - Eettisesti Innovatiiviset Kulttuurin Uudistajat EIKU ry
 - Karjalan mandoliiniseura ry/ Sorrento
 - Keski-Karjalan musiikkiopisto
 - Käsityö-yhdistys Lippi ry
 - Liperin Harrastelijateatteri ry/ Ristin kesäteatteri
 - Liperin Kamera
 - Liperin Mieslaulajat
 - Liperin Pelimanniyhdistys ry
 - Liperin seurakunta, kuorotoiminta
 - Liperin Venäjä-seura ry
 - Liperi-Seura ry
 - Liperi-Seura ry:n Komperon kotiseutu-osasto
 - Päivilän sanktuarin säätiö
 - Runo- ja laulumailma ry
 - Roukalahden kesäteatteri
 - Ukri ry – Sanaratas
 - Taipaleen ortodoksinen kirkkokuoro
 - Taipaleen Valistustalon Kulttuuriyhdistys ry
- Arkkitehtuuri: Liperin ja Viinijärven kirkko, Taipaleen ortodoksinen kirkko, Liperin rukoushuone.
- Käsityötaide: Liperin Käsityö-yhdistys, (muun muassa Hannele Kinnunen, Suvi Hämäläinen, Marjatta Joensuu)
- Kirjallisuus: kirjailijat, muusikot
- Ympäristökasvatus: kaivosmuseo Outokumpu, Jakokosken tähtitorni
- Monikulttuuriset toimijat
- Yhteisiä tapahtumia ja juhlapäiviä: Elokuvakerrokset, Isovanhempien päivä, Lapsen oikeuksien päivä, koululaisten Leipäpäivä, itsenäisyyspäivä, kodin ja koulun päivä ym.

6. Kulttuurikasvatuksen ydinajatuksat

- ❖ Tärkeää mitä tehdään, mutta oleellista myös miten tehdään
- ❖ Aktiivinen oppimiskäsitys, lapset ja nuoret osallisena
- ❖ Hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä: maailma on avoin!
- ❖ Tutkitaan, havainnoidaan ja opitaan yhdessä, vertaisoppiminen
- ❖ Oppimista elämää varten
- ❖ Eheytetty oppiminen ja laaja-alainen osaaminen
- ❖ Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- ❖ Ikäkausisaavutettavuus: varmistetaan, että jokainen lapsi ja nuori pääsee osalliseksi eri kulttuurimuotoja
- ❖ Kulttuurin tuoman oivalluksen ilon saavuttaminen: kokemuksellisuus, elämyksellisyys
- ❖ Edistetään ymmärrystä eri kulttuurin lajeista ja muodoista
- ❖ Rikastetaan lapsen ja nuoren maailmankuvaa
- ❖ Tavoitteena tukea jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteettien kasvua, vahvistaa myönteistä käsitystä itsestään sekä kasvattaa ja opettaa lapsia arvostamaan eri kieliä, uskontoja, katsomuksia ja kulttuureja

